

nienie potencjału AGH w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami”. Jest to projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Do zadań biblioteki należy digitalizacja książek na potrzeby osób z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi korzystanie z książek w sposób tradycyjny. W ramach projektu pracownicy Biblioteki Głównej skanują książki, których adaptacji podjęli się specjaliści z Wrocławia ze Stowarzyszenia „Twoje nowe możliwości”.

Na tym nasza praca się nie kończy, uczymy się również zasad i procesu adaptacji książek, aby po zakończeniu udziału w projekcie móc wspólnie z BON-em AGH przystosowywać materiały dydaktyczne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami należących do naszej społeczności. Dzięki udziałowi w tym projekcie Biblioteka Główna została wyposażona w wysokiej klasy skaner dziełowy Bookeye 4, posiadający zintegrowane oświetlenie, które nie emituje promieniowania podczerwonego ani ultrafioletowego szkodliwego dla digitalizo-

wanych materiałów. Skaner posiada stół, który można ustawić w pozycji płaskiej lub w niepełnym rozwarciu, co umożliwia skanowanie książek klejonych, starodruków lub ciasno oprawionych dzieł bez obawy uszkodzenia grzbietu czy oprawy.

Za autorkami artykułu *Gromadzenie i zarządzanie zbiorami w bibliotece akademickiej* „nowe technologie to szansa na uczynienie z biblioteki akademickiej jedynej w swoim rodzaju miejsca do zdobywania wiedzy i źródła dokumentów do prowadzonych badań naukowych. Dotychczasowe budowanie księgozbioru biblioteki trwało latami i w dużym stopniu kształtowane było według kryteriów stanowionych przez bibliotekarzy. Z uwagi na rozwój nauki, wymogi nowoczesnej dydaktyki oraz użytkowników dobrze obeznanych z nowymi urządzeniami, takimi jak komputer, smartfon, tablet, niezwykle ważne staje się zarządzanie zbiorami, przemyślane gromadzenie i udostępnianie zasobów i e-zasobów. Nowa rzeczywistość stawia przed biblioteką wymóg budowy spójnego księgozbioru hybrydowego, to jest takiego, na który składają się wszystkie typy dokumentów, niezależnie od nośnika, na jakim się znajdują i spójnej aktywnej informacji o jego zawartości”.

¹ Potocka, A., Kowalczyk, A. (2019). Gromadzenie i zarządzanie zbiorami w bibliotece akademickiej. Z doświadczeń Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*, 2 (29), 31-41. <https://doi.org/10.18778/0860-7435.29.02>

Bibliografia Publikacji Pracowników AGH w kierunku bazy wiedzy

Maria Garczyńska
Biblioteka Główna AGH

Obecnie w bazie (BPP AGH) opisy publikacji wzbogacane są o elementy bibliometryczne, służące nie tylko ocenie indywidualnej działalności autorów, ale również całej uczelni (czy to w procesach związanych z Inicjatywą Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB), czy też rankingach, ewaluacji uczelni itd.). Takie zadania nowej bazy pociągają za sobą konieczność dodawania do opisów publikacji ciągle nowych mierników analiz różnego typu, pozwalających na dokonywanie porównań czy określanie stanu realizacji założonych celów. Prosty opis bibliograficzny, z pierwszych lat rejestracji publikacji, dawno odszedł do lamusa, zastąpiony przez rozbudowaną informację o publikacji i udziale autora w jej powstaniu.

Do części opisów bibliograficznych dołączono pełne teksty (obecnie dotyczy to opisów patentowych), zaś do pozostałych, dostępnych ogólnie lub poprzez licencjonowane bazy danych, dołączane są adresy aktywnych linków.

Biblioteka Główna dokumentuje działalność publikacyjną pracowników uczelni od bardzo dawna. W początkowym okresie publikacje były rejestrowane w formie tradycyjnej, a ich opisy prezentowane w drukowanych cyklicznie wykazach pod nazwą „Bibliografia Publikacji Pracowników AGH” (pierwszy tom obejmujący publikacje pracowników uczelni od początku jej istnienia pojawił się w 1959 roku). Seria ta, wraz z powiększaniem się liczby publikacji od 1986 roku wydawana corocznie, nie znajdowała zbyt wielu odbiorców, trudno jest nawet mówić o wielkim zaangażowaniu autorów w rejestrację własnych tekstów. Dopiero przekształcenie wykazów w bazę danych, widoczną dla wszystkich, z każdego miejsca na świecie, pociągnęło za sobą wzrost zainteresowania jej treściami. Z czasem, kiedy dane gromadzone w bazie zaczęły być wykorzystywane do różnych celów kadrowych i administracyjnych (między innymi oceny okresowej pracowników, rankingów, ewaluacji), stała się ona niezbędnym narzędziem służącym do wspierania procesów okołopublikacyjnych AGH.

Rejestracja jednej publikacji w bazie BPP AGH może zająć nawet 2 godziny.

W bazie Bibliografia Publikacji Pracowników AGH zarejestrowano do dnia dzisiejszego łącznie 134 784 opisy bibliograficzne, a liczba zarejestrowanych autorów to 45 939.

Publikacja o najwyższym wskaźniku cytawalności zarejestrowana w bazie to opis artykułu z IF na poziomie 54 333.

W bazie zarejestrowano 15 226 opisów publikacji powstałych we współpracy z autorami spoza Polski.

AGH jest jedną z 1 245 organizacji zarejestrowanych w ORCID, oraz jedną z 18 organizacji polskich

Ogólna liczba kont autorów w ORCID to 12 847 582 osoby

Mechanizm działania bazy wielokrotnie uległ zmianie, nadążając za zmianami aktów prawnych, norm bibliograficznych, poszerzaniem wachlarza celów, którym baza służy. Ostatnia zmiana, w 2020 roku, jest początkiem drogi, której metą będzie baza wiedzy, umożliwiająca gromadzenie wszystkich danych związanych z procesem publikacyjnym. Zamierzeniem twórców bazy jest utworzenie profili autorskich, w których znajdą się informacje nie tylko o publikacjach, ale także o dodatkowych aktywnościach zawodowych ich twórców, dokonanych recenzjach, wypromowanych pracach dyplomowych i rozprawach doktorskich, wskaźnikach cytawalności publikacji autora itd. W profilu widoczne będą, jeśli autor wyrazi na to zgodę, informacje biograficzne (zakłada się również tworzenie powiązań z portalem Historia AGH), opis kariery zawodowej, odwołania do własnych autorskich stron internetowych. Dodatkowo będzie można, poprzez BPP AGH, dotrzeć do pełnych tekstów zlokalizowanych w Repozytorium AGH, o ile takie będą dostępne w wersji open access, możliwe będzie pobieranie informacji z innych baz danych itd. Autorzy będą mogli korzystać z mechanizmu przekształcania opisów bibliograficznych na formaty wymagane przez redakcje konkretnych czasopism.

Zmianie ulegnie również zakres rejestrowanych dokumentów – do obecnie istniejących opisów (książek, fragmentów książek, artykułów, opisów patentowych, referatów z konferencji, blogów, wywiadów, audycji radiowych, raportów, wzorów użytkowych itd.) dołączone zostaną opisy otwartych danych badawczych, recenzji i innych form przekazu.

W nowej wersji BPP AGH opis bibliograficzny zostanie uzupełniony o kolejne dane: abstrakty, informacje o recenzji, słowach kluczowych autorskich (o ile wystąpiły w tekście publikacji), bazach danych, które rejestrują konkretną publikację (w części z linkiem prowadzącym bezpośrednio do danej bazy) i, jak w poprzedniej wersji, dane związane z oceną punktową zgodną z aktami prawnymi Ministerstwa Nauki i Edukacji.

W części administracyjnej bazy zostaną umieszczone również rozszerzone raporty, umożliwiające analizę działalności publikacyjnej. Raporty będą aktualizowane na bieżąco. Ich spectrum uzależnione będzie od potrzeb władz uczelni.

Realizacja wymienionych wyżej funkcji wymaga połączenia BPP AGH z innymi bazami światowymi, w tym także ORCID, co zostało już zapoczątkowane zakupem instytucjonalnego (uczelnianego) konta tego znanego portalu. Część autorów dokonała także połączenia kont ORCID i BPP AGH, co skutkować będzie możliwością automatycznego przesyłania opisów publikacji z bazy BPP na indywidualne konta ORCID.

Powyższe działania związane z rozwojem BPP AGH Biblioteka Główna realizuje we współpracy z Centrum Rozwiązań Informatycznych (CRI).

Tak rozbudowana baza będzie oferowała nowe możliwości wykorzystania opisanych danych przez każdego autora. Pojawi się miejsce, w którym autor będzie mógł lokować wszystkie niezbędne informacje związane z szeroko rozumianym procesem publikacyjnym. Będzie to również miejsce służące analizie własnych dokonań na tle osiągnięć innych osób w skali indywidualnej i całej uczelni.

